

Mazsaroff Miklós

Nazsaroff M.

A művész portréját Tarcai Béla készítette
Címlapon: Napraforgók

**BORSODI
KISMONOGRÁFIÁK
33**

Tasnádi Attila
MAZSAROFF MIKLÓS

Herman Ottó Múzeum
Miskolc, 1989

Készült a Miskolci Galériában 1989 novemberében megrendezésre kerülő Mazsaroff Miklós kiállítás katalógusaként; – rendező: Jurecskó László – a Miskolci Galéria, a Megyei Tanács és a Hazafias Népfront Megyei Bizottsága támogatásával.

Lektorálta: Kárpáti László
A sorozat szerkesztője: Szabadfalvi József
A kötetet szerkesztette: Goda Gertrúd
Technikai munkatárs: Feketéné Bíró Edit
Fotó: Kulcsár Géza
Borítóterv: Goda Gertrúd

Csaknem négy évtizedes közszereplés: több tucat egyéni és csoportos kiállítás után aligha kell bemutatni Mazsaroff Miklóst, az embert és a művészt szűkebb pátriájában – csaknem bizonyos, hogy mindenki őríz személyéről és festészetéről valamiféle emlékképet. Az emlékképek azonban – tudjuk, – csalókák, mert többnyire csak egy bizonyos állapotot, helyzetet rögzítenek. Szükséges tehát, hogy a hatvanéves mester előtt tisztelegve, immár az életmű vetületében is áttekintsük a termést, amely évről évre – párhuzamosan az élettapasztalatok és a művészi eszközök gyarapodásával – új arcát mutatja. A változások természetesen nem jelentik azt, hogy ez a piktúra az induláskor tapasztalt elképzelésekhez és szemléletmódhoz képest gyökeresen módosult volna, mindazonáltal egyszerű folyamatosságról sem beszélhetünk, mert a művészt ért új impulzusok és élmények, az alkotói fejlődés belső kiteljesedése olyan gondolati, tartalmi és formaminőségekkel gazdagította – sőt gazdagítja ma is – mesterünk festői világát, amelynek fényében a kritikának is túl kell lépnie eddigi értékítéletein. Mazsaroff Miklós festészete ebben az értelemben lépéstartás a korral, alkalmazkodás a valóság új kihívásaihoz, rugalmas és ambiciózus összekapcsolása olyan fogalomköröknek, melyeket hagyományként, illetve újításként szoktunk megnevezni.

Mazsaroff Miklóst a szakkritika és a különböző művészeti kézikönyvek általában tájfestőként, szűkebb környezete, a miskolc–borsodi iparvidék avatott ábrázolójaként tartják számon, hozzátéve ehhez a minősítéshez, hogy a táj civilizációs fejlődése mellett – ezzel összefüggésben – főként a vidék népelete, hangulatai, továbbá az életformaváltás problémái iránt érdeklődik. Ez a besorolás tagadhatatlan igazságtartalma ellenére is felületes és félrevezető, s nem is elsősorban azért, mert elsiklik az életmű terjedelmileg kétségkívül kisebb nagyságrendű, de jelentőségében komoly súlyú egyéb tematikai tartományai, köztük például a munka- és

munkásabrázolások felett, hanem mert nem veszi figyelembe azt a tényt, hogy a táji-természeti inspirációt mesterünk a szokásostól eltérően hasznosítja. A helyi látványok és problémák szemrevételezése ugyanis Mazsaroff számára sosem végcél, csupán kiindulás, mert elemzésükön és értelmezésükön keresztül mindig a tágabb összefüggések, a valóságot alakító általános tendenciák irányába tájékozódik. A konkrét jelenségek által nyújtott vizuális-érzéki benyomásokból az egyetemes célzatú alkotói indulat nyomán így szükségképpen az élet teljességének és emberi tartalmainak tágas panorámája bontakozik ki, azaz a „provinciálisnak” indult megfigyelések és élmények minden tekintetben társadalmasított karaktert kapnak. Ez az átlényegítési folyamat különösen jól megfigyelhető mesterünk fogalmazásmódján, azokban a műszerekben, amelyek során képpé transzponálja látványi és gondolati tapasztalatait. A Mazsaroff-festmény mindig koncentráció, elhagyása az esetlegességeknek és kiemelése a lényegesnek, a lényegesben pedig – függetlenül a képek témáitól – korunk és valóságunk tipikus jelenségei öltenek formát.

Mazsaroff Miklós etikai és magatartásbeli indítékaira nézve pályakezdésének ideje és körülményei adnak magyarázatot. Ő is, akárcsak kortársművészetünk több, mértékadó mestere, a felszabadulás után porondra lépő nemzedékhez, a sokat emlegetett „fényes szelek” nemzedékéhez tartozik. Ez a generáció mélyről jött, a kétkezi emberek világából hozott üzenetet; a falvak és a gyárak népének, a mindeddig elnyomott és kizsákmányolt osztályoknak az igazságát visszhangozta. Jóllehet, az idesorolható művészek összetartozása sosem öltött intézményes formát, fellépésük tömegessége és vehemenciája művészetformáló tényezőként hatott. Egységük alapja a közös feladat volt, és az a remény, hogy a gyökeres társadalmi fordulattal a magyar képzőművészetet is újjáteremthetik. A népben, nemzetben gondolkozva tevékenységüket társadalmi szolgálatnak fogták fel, s ennek szellemében művészetünk plebejus-forradalmi örökségének a folytatására, illetve ennek az örökségnek a kor kívánalmaihoz igazodó megújítására törekedtek.

Hogy vállalkozásuk, jóakaratok, tehetségük és teljesítményeik ellenére is csak félsikerrel járt, az a legkevésbé rajtuk múltott. A fellépésük után nem sokkal bekövetkező politikai válság szemléletük alapjait rázta meg, s a kultivált hagyományokról is csakhamar kiderült, hogy nem felelnek meg az összekuszálódott valóság váratlan és kiméletlen kihívásainak. Így a kezdeti lelkesedést sok esetben csalódottság, a becsapottság érzése, közöny és befeléfordulás váltotta fel, s hosszú időbe és kemény küzdelmekbe telt, amíg ez a generáció újra megtalálta valódi önmagát. A válság legyőzése – s ez lényeges szempont! – mindamellett nem a múlttal való szakítás, hanem az ahhoz való hűség jegyében ment végbe; e nemzedék legjobbjai

1. Nagymarosi Dunakanyar (1969)

úgy kezdtek „tisztá lapot”, hogy nem tagadták meg korábbi alkotásaik szellemiségét. Ráérezve a kontinuitás-diszkontinuitás dialektikájára, útválasztásukban a „megszüntette-megőrzés” egyszerre önigazoló és önbíráló módszere mellett döntöttek: – eszményeiket illetően változatlanul a közösségi művészet elkötelezettjei maradtak, de igazodva az új helyzet kívánalmaihoz, a továbbiakban módosított programmal és eszközrendszerrel igyekeztek eleget tenni a maguk elé tűzött követelményeknek.

Mazsaroff Miklós pályája – úgy véljük, – példaértékűnek tekinthető ebből a szempontból. Miután már főiskolásként sem a politika kacskaringói mentén, hanem a társadalmi mozgás pozitív fejleményeinek sodrában haladt, gyakorlatilag törés nélkül élte meg újabkori történelmünk tragikus sorsfordulóit. Kétségtelen, hogy a dolgok szerencsés áthidalásában szerepet játszott emberi habitusa is, amely mindig irtózott a feltétel nélküli igazodásoktól, s kritikus helyzetekben inkább választotta a belső emigrációt, mint a látványos szembeszegülést. Tény és való: a tanulmányait 1953-ban befejező festő egészen az évtized végéig nem lépett a közönség elé, sőt

ecsetet is csak módjával vett a kezébe. Rosszérzéseit utazásokkal ütötte el, amelyekhez különböző helyeken vállalt fizikai és szellemi munkával teremtette elő az anyagiakat. Hallgatása természetesen nem jelentett szakítást hivatásával, terveit csak elodázta, de nem adta fel. Ha cselekvőleg keveset is dolgozott, intenzíven képezte magát elméletileg, pótolva mindazokat a hiányosságokat, melyeket a főiskolai oktatástól nem kapott meg. A „vándorévek” mindenesetre páratlan eredmény-nyel jártak: amikor végül is a hatvanas évek elején a kiállítók sorába lépett, voltaképpen már ugyanaz az érett művész volt, mint akit ma ismerünk.

2. Nagymarosi pincék (1969)

Mazsaroff Miklós 1929. december 24-én, Alsózsoltán született, ahol szülei – Magyarországra települt bolgárok – a Vay bárók komenciós kertészei voltak. Népes családban, korán munkára fogva nőtt fel, s irigykedve nézett azokra a pajtásaikra, akiknek megadatott a nyugodt tanulás lehetősége. Ő maga csak a polgári iskoláig jutott el, ami persze további öt testvér mellett komoly áldozatokat kívánt a szülőktől, utána viszont nem nyílt más perspektíva előtte, mint a szakmatanulás. Kézenfekvőnek látszott, hogy a családi tradíciót, a kertészkedést folytassa, így került az államvasutak kertészetébe tanulónak, ahol életreszólóan eljegyezte magát a földdel és a természettel.

A felszabadulást követően, hogy a Vay-birtok állami kézbe került, a család áttelepült a Dunántúlra; itt egy ideig Zircen, majd Bakonyánán éltek. Mivel a környéken nem adódott kertészeti munka, bányásznak állt; kapcsos, majd csillás lett a dudari szénbányában. A bányászkodással új, a korábnál nyitottabb társadalmi közegbe került, ami szociális tapasztalatainak rohamos bővülését eredményezte. Erős hatást gyakoroltak rá a korszak politikai eseményei is, a választások, pártküzdelmek, az ország újjáépítését, a földosztást, a demokratizálódást meghirdető programok, ezek sodrában ébredt tudára annak, hogy számára is nyitva áll a felemelkedés útja. Sokat töprengett rajta, hogy menjen-e, s ha megy, hát hová menjen tanulni, a kérdést végül is egy miskolci festő barát, Döbröcöni Kálmán döntötte el, aki ismerve rajzi készségeit, elirányította a Batsányi János népi kollégiumba. A Batsányiban remek társaságba került, csupán az volt a baj, hogy ez a kollégium nem művészképzésre szakosodott, innen tehát, mivel a festőpálya mellett döntött, tovább kellett lépnie. Ebben az időben három olyan diákkotthon is alakult, amely a jövő művészértelmiség útnak indítását tűzte ki céljául, a Dési Huber Istvánról, a Derkovits Gyuláról és a Nagy Balogh Jánosról elnevezett népi kollégium; közülük Mazsaroff az utóbbiba lépett be 1947-ben, amelynek a vezetője a Bauhaus egykori növendéke majd tanára, Pap Gyula volt.

3. Borsodnádasi gyárudvar (1976)

A népi kollégium egyszerre volt osztálytámogatással létrehozott diákjóléti intézmény és sajátos nevelési feladatokat ellátó közösségi szervezet. Családias légkör, nemes demokratizmus, színvonalas oktatás jellemezte a művésznövendékek számára létesített internátusokat is. Ezek egyidejűleg nyújtottak általános műveltséget és szakmai képzést lakóik számára; sokan itt végezték el a dolgozók középiskoláját, s szereztek szakérettségi bizonyítványt, miközben már rendszeres képzőművészeti tanulmányokat is folytattak. A tanárok a magyar művészet korábban mellőzött, baloldali vonulatainak jeles képviselői közül kerültek ki, s nemcsak korrektúrákat, előadásokat tartottak, hanem kötetlen beszélgetések formájában is igyekeztek tanítványaikat megismertetni a művészpálya etikai és mesterségbeli

4. *Télien a hodályban* (1982)

5. Répahordás (1971)

követelményeivel és megváltozott esélyeivel. Kvalitásigényük ízlésformáló erővel hatott a minden szépre és jóra fogékony fiatalokra. 1949-ben, amikor sor került a művészeti felsőoktatás reformjára, többségük főiskolai katedrát kapott, s így az odakerülő kollégistákat már ismerősként fogadták, képzésükkel folyamatosan foglalkoztak.

A Pap Gyula alapította internátus kezdetben a Kmetty utca egyik bérházában székelt, később leköltözött Nagymarosra, ahol Pap valami örökség folytán egy nagyobb parasztházhoz jutott. A 15–20 főnyi hallgatóság, amelynek soraiban ott készülődött többek között Kiss Nagy András és Feledy Gyula is, voltaképpen csak egyetlen nyarat töltött a Duna melléki falucskában, mert a kollégium a következő évben beolvadt a Derkovitsba. Pap Gyula lobbanékony, nyers ember volt, de kitűnő ismerője szakmájának; a formaképzés, a színelmélet, a komponálás alapismereteit Mazsaroff Miklós tőle sajátította el. A növendékek főként a szabad természetben dolgoztak, modellezték a növényeket, virágokat – Pap gondos, precíz munkát követelt, keményen megszabta és számon kérte a feladatokat. Bár a nagymarosi hónapok alatt a kép belső értékeiről, a szűzséről, a tartalomról nem sok szó esett, Mazsaroff bizonyos példát látott Pap Gyula szerkezetes megoldású, az elvontság és a realitás határain egyensúlyozó képeiben, s vonzotta a mester ipari érdeklődése is. Kapcsolatuk baráтивá fejlődött, s megmaradt annak a későbbiekben is; 1972-ben közösen járták be Nyugat-Európát.

A Derkovitsból egyenesen vezetett az út a főiskolára, ahol Mazsaroff kezdetben Pór Bertalan, később Berény Róbert és Domanovszky Endre keze alatt dolgozott. 1948-ban még semmi nyoma a személyi kultusz kitermelte kultúrpolitikai és esztétikai sematizálódásnak, minden értékes elképzelésnek helye, jogosultsága van. Az oktatás koncepciója liberális és becsületes: eszmeileg a közösség törekvéseivel vállalt szolidaritásban, szakmailag a felkészültség, a mesterségbeli tudás tiszteletében leli fel célját. Ez a helyzet 1949 második felétől megváltozik: az új főigazgató, Bortnyik Sándor szovjet mintára szabott, akadémikus szellemű oktatást vezet be. Ekkorára már módosul a külvilág atmoszférája is: kezdetét veszi a politika és a társadalom különválása, a szektás türelmetlenség leszereli, majd véglegesen felszámolja a NÉKOSZ mozgalmat. Mazsaroff Miklós utólagos visszaemlékezése szerint a körülmények szigorodását a Berény-osztály növendékei, Vati József, Váci András, Ujvári Lajos és a többiek a szakmai szempontok fokozott előtérbe helyezésével igyekeztek semlegesíteni, a művészet öntörvényeiben bízva, úgy vélték, hogy a kép és a szobor független tud maradni a politika népi ingadozásaitól. Mazsaroff Miklós a posztnagybányai hagyományokhoz visszakanyarodó Berény bensőséges lírizmusában egyenesen biztosítékot látott erre.

Igy eshetett meg, hogy a főiskoláról 1953-ban kilépő fiatalembert egyelőre nem művészeti, hanem egzisztenciális gondok foglalkoztattak: megnősült, s ennek kapcsán stabil keresetre, állandó állásra volt szüksége. A Honvédtáp Tishtiiskola polgári alkalmazottja lesz, tábori sütödéket, élelmiszer raktárakat tervez. Házassága

6. *Virágzó kaktusz*

azonban, amilyen gyorsan kötöttett, olyan gyorsan csődbe is jut, s ez nemcsak kedélyére, de munkakedvére is nyomasztóan hat. Problémáit tovább fokozza, hogy egyelőre művészként sem sikerül elfogadtatnia magát: lírai felfogású életképeiben, alakos ábrázolásaiban szubjektivizmust vélnek felfedezni a művészeti élet akkori korifeusai. A sorozatos vereségek elől végül is 1956 tavaszán Bulgáriába menekül; a hivatalos cél tanulmányút, valójában szeretné megismerni voltaképpeni szülőföldjét, s felderíteni rokonait. A rövidre tervezett út majd kétesztendő ott-tartózkodássá nyúlik, amely alatt minden tekintetben visszanyeri önbizalmát. 1958-ban bolgár feleséggel tér vissza, s úgy határoz, hogy nem a fővárosban, hanem gyermek- és ifjúkorának színhelyén, Borsod megyében telepedik le.

A letelepedés, némi hivatalos segédlettel, viszonylag gyorsan lebonyolódott. Miskolc akkoriban már nagyváros volt, a hazai nehézipar egyik fellegvára, s presztízsét és tekintélyét növelendő, néhány ambiciózus helyi vezető kulturális központtá is szeretne volna tenni. Ez okból felújították az itteni, eredetileg a két világháború között létesült művésztelep működését, s igyekeztek néhány frissen végzett, tehetséges alkotót idecsalogatni. Mazsaroff Miklós is a művésztelepre kapott ajánlatot, úgyis, mint a tájegység elszármazottja. Mint később érkezett művésznek, természetesen már számolnia kellett a korábban jöttek konkurenciájával, s ez kezdetben némi nehézségeket is okozott. A feszültségek azonban hamar feloldódtak, mert a város társadalma igényelte és támogatta a művészetet. Két nagyobb kiállításorozat is indult, a Miskolci Országos Képzőművészeti Kiállítás, majd utóbb a Grafikai Biennálé, volt tehát tér a bemutatkozásra, s díjak, megbízások, vásárlások is akadtak. Mesterünk némi huzavona után mégsem a kertvárosi művésztelepen, hanem a belváros peremén kapott lakást; itt alakította ki saját erőből kicsiny műtermét egy öreg bérház padlásterében.

Mint festő, gyorsan magára talált, s ebben önfejlődése mellett szerepe volt annak a szemléleti és formai átrétegződésnek is, amely az ötvenes-hatvanas évek fordulóján művészetünk egészében végbement. Ez az átrétegződés sok tekintetben igazolta korábbi, inkább csak elgondolt, mint kivitelezett elképzeléseit, hisz időközben polgárjogot kaptak mindazok a módszerek és eszközök, amelyek az

7. Kurityáni külszíni
fejtés (1961)

ötvenes évek megszorító közjátéka idején mint formalista jelenségek kiszorultak művészetünk fegyvertárából. A realizmusfogalom újraértelmezésével rehabilitálódtak és közismertté váltak mind a nyugati modernizmus, mind a progresszív szellemű magyar szocialista művészet formaeredményei, s általánosan elfogadott lett az a nézet, hogy az alkotónak a kifejezendő tartalom árnyalt és szuggesztív megjelenítése érdekében jogában áll mindent felhasználnia, amit a művészet a figurativitáson innen és túl megteremtett. E feldúsult légkörben, amely mögött végső soron a gazdasági-társadalmi struktúra ekkortájt elindított átalakítási kísérlete állt, nagyobb tér nyílt az általános emberi értékek helyét kitapogató alkotásoknak, amelyek előtérbe kerülését az is siettette, hogy a változások inspirálta társadalmi mozgások felértékelték az egyén, a személyiség szerepét. A szubjektív szféra jelentőségének ez a fölismerése a képzőművészeti műfajok közül legelőbb a grafikában ment végbe, a fogások és módszerek jórésze innen származott át a festészetbe és

8. Tapolcai táj
(1966)

a szobrászatba. A szűkebb szakmai szempontokon túl a felgyorsult életritmus, az új ismeretek tömege, a megnövekedett tájékozódási, tájékoztatási és cselekvési igény is siettette az új típusú, komplex vizuális nyelvezet létrejöttét, nem is szólva olyan speciális tényezőkről, mint a történelemszemlélet változásai, vagy a befogadói aktivitásnak a közlési aktivitással párhuzamos fokozódása.

Mazsaroff Miklós ráérezett ezekre az igényekre, s megkezdte korai, bátortalan posztimpresszionizmusának egy markánsabb, erőteljesebb konstruktivista stílusra való átszervezését. A folyamatban, amely csaknem egy évtizedig tartott, két dolog volt a segítségére. Az egyik a változatos, erősen tagolt észak-magyarországi táj, amely látványbeli adottságai révén bizonyos értelemben már „készen” kínálta a konstruktív szerkesztés elemeit, a másik: megmerítkezése a társadalom mélyrétegeiben. A hatvanas években Mazsaroff intenzív kapcsolatba került egész sor Miskolc környéki üzemmel és termelőszövetkezettel, rendszeresen dolgozik Múcsony-

9. *Dunakanyar*
Visegrádnál

10. Nagymamám (1971)

11. Szőlődombok
(1977)

ban, Edelényben, Szentistvánon, Borsodszirákon és Borsodnádason. Az itteni termelőegységek – Edelényben például a termelőszövetkezet, Borsodnádason pedig a Lemezgyár – ösztöndíjakkal, vásárlásokkal támogatják, másutt szocialista szerződést kötnek vele, amelynek keretében a támogatást közművelődési célzatú bemutatókkal „törleszti”. Ezek a „kiszállások” azért bizonyulnak inspiratívnak, mert tudatosítják benne, hogy akárcsak a társadalmi haladás, úgy a természet is valamiféle küzdelemben bontakozik ki, illetve valamiféle küzdelem során rendeződik az ésszerű valóság képzetét keltő harmóniává. Ráébred arra, hogy minden természeti jelenség mögött végső soron az ember áll, aki a természetet nemcsak látja és élvezi, nemcsak profitál a földből, a növényzetből, a napfényből és a levegőből, hanem alakítja és rendezi is, tehát a művészileg szervezett képi logika sem lehet független attól, amit szenzuálisan és vizuálisan a természetben tapasztalunk. E felismerés eredményeként mesterünk elfogadja a természet időmérését, várja az évszakok változását, és évről évre érettebben tér vissza az ismert motívumokhoz, egyre közelebb jutva azok belső igazságához. E minden spekulációt mellőző, élmé-

12. Duna
Dömsödnél (1972)

nyi alapú megközelítésből adódik, hogy Mazsaroff alkatilag képes azonosulni a táj mindenkori jellegzetességeivel, s a táj és az ember összefüggéseit bogozva, mintegy a saját életérzését, világnézetét tudja láthatóvá tenni.

Az átállás természetesen nem ment egyik napról a másikra: az évtized első fele jórészt olyan képeket termelt, amelyek szolid, visszafogott poszt színeikkel, szokványos képkivágásaikkal nemigen mentek túl a látványélmények érzelmi-hangulati regisztrálásán. Egyik-másik ábrázolás, így a *Kurtyáni külszíni fejtés* (7. kép), a *Hejőcsabai cementgyár*, a *Szentistváni utca* még a „szocreál” bizonyos nyomaitól, narratív előadásmódjától sem mentes. Közvetlenségükkel lepnek meg viszont a falvakban, gyárakban megismert emberekről készült portrék (*Nagyanyám* (10. kép), *Öreg paraszt*, *Bogár Imre bácsi* (l. kép stb.)), melyekben a művész az egyéni habitus mellett az ábrázolt egyén társadalmilag jellemző vonásait is megjeleníteni igyekszik. A Mazsaroff-képek jövődől, dinamikus és erőteljes vonalvezetését egyelőre csak az ekkortájt még mellékesen művelt lino- és fametszetek sejtetik (*Pirosvirágú kaktusz*, *Apa gyermekével*, *Hernád-part*, *Szentistváni részlet*, *Külszíni fejtés* stb.), amelyekben maga a technika kényszeríti a művészt a tömörítésre, az ábrázolás tárgyának hangsúlyos összemarkolására.

13. Pinea erdő
(1979)

A voltaképpeni váltás, amikor a mennyiségi fejlődés minőségbe csap át, a hatvanas évek utolsó harmadában következik be egy nagyobb itáliai tanulmányút hatására. A délszaki táj szín- és formagazdagsága, a mediterrán életvitel felfokozott ritmusa, a minduntalan tapasztalt kontrasztok és feszültségek hirtelen felszabadítják mesterünk temperamentumát, s ez a felszabadultság tartalmilag és formailag is karakteressé érleli művészetét. 1971-ben, a budapesti Fényes Adolf Teremben megrendezett kiállításán már mint sajátos arcélű és világú művész mutatkozik be, akinek sikerült meglátnia, megértenie és képpé formálnia borsodi környezetét.

A budapesti tárlat viszonylag kevés képet, mindössze 21 olajtemperát és pasztellt, valamint hét grafikát mutatott be – ám hatalmas szakmai és közönségsiker aratott. Az eddig ismeretlen, a fővárosban csak hébe-hóba szereplő vidéki festőre felfigyel a kritika, s generációjának legtöbbet ígérő emberei között emlegeti. A Kortársban Újvári Béla, a Művészetben D. Fehér Zsuzsa méltatja a kiállítást, sok tekintetben máig érvényes definíciót adva a Mazsaroff-piktúra természetéről.

Újvári elsősorban Mazsaroff valóságghűségét méltányolja, amely a modern szellemű képformálás kereteiben is töretlen marad. A választott átírási metodika – mint megjegyzi, – módosít ugyan az eredeti természeti látványon, de ez a módosí-

14. Tengerpart
Catániánál (1975)

tás sosem jelent deformációt, mert a természeti elemek képi átlényegtetését mesterünk a színek és a formák felfokozásával, illetve a képkivágás gondos megválasztásával éri el. A tájképi részleteknek így mindig megvan a maguk realiztikus hűsége, de ugyanakkor a szemünk láttára nőnek olyan újabb egységgé, amely mentes minden kopírozó, leíró sajátosságtól. A képek egy részének komor, fojtott összehatását (*Hámor ősszel, Erdőben, Miskolci periferia*) a kontrasztírozás kimunkálatlanságával, az egymással szembeállított színek és színritmusok nyersességével magyarázza. Ott, ahol árnyaltabban vannak párosítva a színek, s a festői figyelem kiterjed a táj formai elemeiből adódó forma- és tömegritmusra is, sokkalta harmonikusabb a hangulati hatás – tanú rá a *Dunakanyar Visegrádnál* (9. kép), a *Visegrád ősszel* (20. kép), a *Téli táj* és a *Hajnal* című kompozíció.

Újvári érzékeli először, hogy Mazsaroff képi világában milyen fontos szerepet tölt be a formákat és a színfoltokat körülölelő kontúrvonal ritmikája, amely szerencsés esetben mintegy a táj formáit és színeit tömörítő ornamentikát képez. Ilyen hatást főként a kollekció olasz ihletésű darabjain, jelesül a *Szicíliai hegyoldalon* és a *Polinurói tájon* fedez fel. A tájképfestő Mazsaroff legfőbb erényét abban látja, hogy mesterünk a természet tárgyait élő organizmusként szemléli és értelmezi, s

hogy a tapasztalt vitalitást a „nyugtalan ritmusú színfoltok”, illetve a „vonalak izgott ritmusának” párosításával kitapinthatóvá tudja tenni.

D. Fehér Zsuzsát, aki közismerten a „fényes szelek” nemzedék elméletirója, mindenekelőtt az az „önfegyelmező, belső rend” ragadja meg, amely Mazsaroff valamennyi festményéből és grafikájából kitetszik, amely azonban „nem szab gátat az őszinte, csodálkozó, néha ujjongó lírának sem”. A festő, mint kifejti, nemcsak látja, hanem „birtokolja” is tájait, s így ezek „lelkiállapotának, érzelmi megrendültségének, tűnődő gondolatainak, szociográfiai feljegyzéseinek megjelenítésére alkalmas témává” nőnek. A képek hitelessége a birtokbavétel sajátos módszeréből ered, amely egyként magába foglalja a gáttalan önátadást és az objektív kívülmaradást.

Ez a belső dinamika hallatlanul variatívává teszi mind a komponálást, mind az előadást. Van képtípus, ahol a festő „becsukja a teret hátul és szinte kalligrafikus erővel írja fel szögletes lombjait a síkra, az éggel találkoztatja magasba nyúló fatörzseit, s nem enged cseppnyi lazítást sem a szemnek. Ilyenkor motívumainak belső korrespondenciája kap hangsúlyt, színei tüzesek, mintha láthatatlan belső fényforrás világítana át transzparens felületet.” Más megoldásain „fehér vonalak uralják a képmezőt, a nagy vizek fényjárta sima tömeggé változnak, s a hegyek vonulata, a fák és a házak körvonala szándékosan kontrázza meg a természet ünnepi mozdulatlanságát. Ezeken a képeken a legtöbbször nagy égbolt zárja le a kompozíciót, s a horizontális sodrás erősödik meg.”

D. Fehér kitér a tárlat egyetlen mezőgazdasági vonatkozású vásznára, a *Talajmunka ősszel* (27. kép) című, finoman ritmizált kompozícióra, amelyben a nemes, „tartalmi vonatkozású romantikus telítettséget”, mesterünk földszeretét kvalifikálja. Hibaként említi, hogy a lesarkított formák és a meleg, életes színek ellentéte olykor erőszakolt és modoros, s kellő egyensúly híján gondolati és képi disszonanciát eredményez. Sajnálattunkra a grafikákat nem minősíti, holott ha a festmények még nem is, e néhány metszet és ecsetrajz *Aranyparti fák* (15. kép), *Kecskecsapás*, (16. kép), *Nagyanyám*, *Taorminai táj* stb.) már művészetünk első vonalát képviseli, s nem kisebb hagyományt elevenít fel, mint a Nyolcak és az aktivisták örökségét.

A tárlat mindenesetre bizonyosságát adta annak, hogy Mazsaroff alkotásainak megvan az az értékes tulajdonságuk, hogy érthető dialógust folytassanak a nézővel, mi több: dinamizmusuknál fogva a körülöttünk zajló élet aktuális megnyilvánulásaira nyitnak ablakot.

15. Aranyparti fák
(1971)

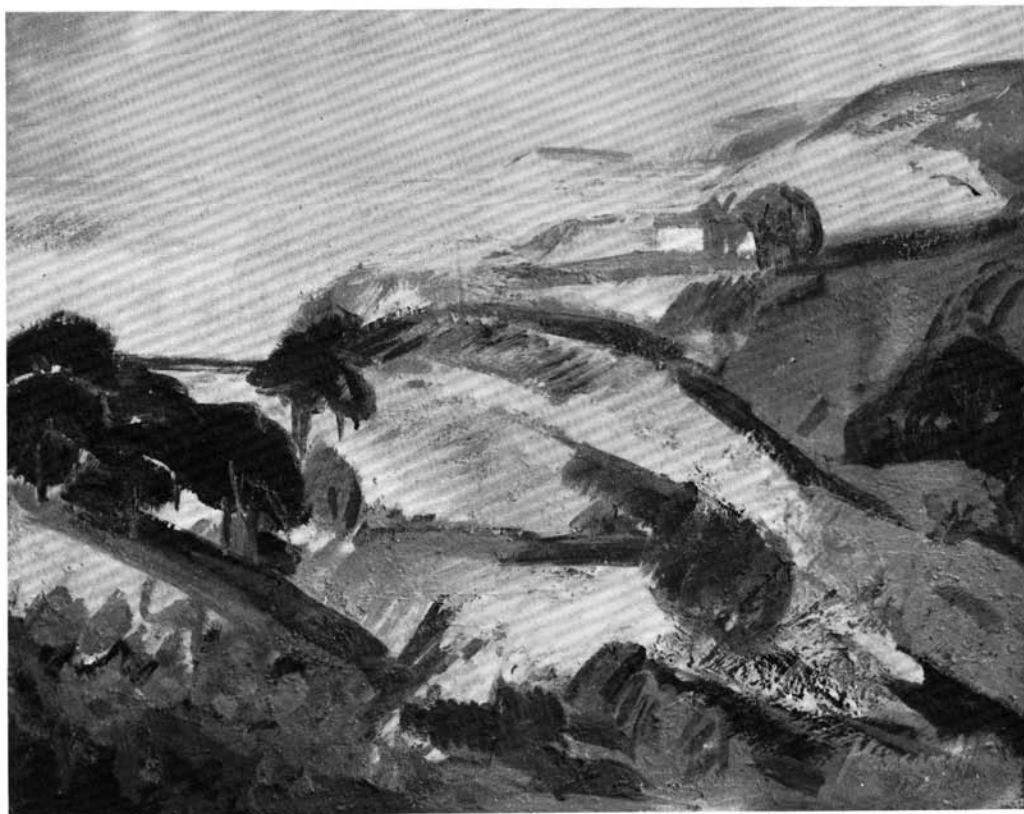

16. kecskecsapás
(1971)

17. *Dombok*

A hetvenes évtized a kibontakozás korszaka Mazsaroff pályáján, ez idő alatt lesz országosan is ismert és elismert alkotóvá. Fokozatos beépülését a művészeti életbe szépen bizonyítják szaporodó tisztségei és kitüntetései; előbb a borsodi képzőművészcsoport titkára, majd 1973-tól az észak-magyarországi területi szervezet titkára lesz; 1970 és '78 között háromszor díjazzák munkáit a Miskolci Országos Képzőművészeti Kiállítás örökébe lépő Miskolci Téli Tárlatokon; kétszer kapja

18. *Mediterrán táj* (1977)

meg a Szocialista Kultúráért érdemérmet, majd 1981-ben a Munkácsy-díj kitüntettjeinek a sorába lép. Rendszeresen szerepel az országos rendezvényeken és a magyar művészet külföldi seregszemléin, hűséges résztvevője a tájegység minden művészi megmozdulásának. Most már nem neki kell keresnie az üzemi kapcsolatokat, hanem őt kéri fel közreműködésre a környék trösztjei és gazdaságai – így lesz többek között nyolc évig a nagy múltú miskolci Vasutas képzőművészeti kör vezetője.

19. Fűzek a jeges árban
(1973)

Művészi fejlődése töretlen, érdeklődése a valóság egyre szélesebb tartományaira terjed ki. Az évtized legkomolyabb újdonsága, hogy a táj tipikus motívumait immár nem stabilitást sugárzó állandóságukban, hanem a történések áramában igyekszik megragadni – köztük az ember alkotómunkája nyomán született változásaiban. A táj civilizációs fejlődése izgatja, az a sokrétű humanizálódási folyamat, amely során a természetesből az ember érdekeit és jólétét szolgáló közeg lesz. Ez az értékcentrikus, tehát az emberi élet alakulására is figyelő nézőpont sokban fellazítja, lírizálja korábbi keménységét, mindamellett a szerkesztettség, a szigorú kompozíció állandó vonása marad. Egy ideig még a jellegzetes gömbformákkal dolgozik, de az ezekben összesűrűsödő erők már kevésbé expanzívak, nem feszítik a kompozíciót, hanem a kép belsejébe fordulva, önmagukba térnek vissza – sajátos kiegyensúlyozottságot, nyugalmat keltve. Új megoldásokhoz jut a képtér kiképzésében is, már nem – vagy legalábbis nem mindig – frontálisan, a táji elemek egyenrangú elrendezésével alakítja ki a kompozíciót, hanem mélységérzetet keltve halad a képtérbe befelé, mintegy maga után vonva, „elnyelve” képének szemlélőjét. A tudat szelektáló szűrője most is működik, de egyre több hely jut a személyiség szubjektív hangoltságának, a belső expresszióknak, azaz a leképezett természeti részlet ürügyén a művész önmagáról, belső konfliktusairól is vall, s így a látható világ hovatovább spirituális tartalmak kifejezésére szolgáló metaforává válik.

Már a képek címei – *Termőföldek, Napraforgók, Téli szántás* (35. kép), *Virágzó mákföldek, Szőlőben, Füzek jeges árban* (19. kép) stb. – is jelzik, hogy a hetvenes években mesterünk közelebb kerül a való élethez, sőt – eddigi gyakorlatától eltérően – figurális ábrázolással is próbálkozik. Mint egykori kertész, természetesen a mezőgazdaságban keres elsősorban témát és élményt, így születik meg a *Borjúnévelő*, a *Répahordás* (5. kép), a *Kazalrakók* és a *Kóróvágók*, de már ekkor foglalkoztatja az ipari munka légköre és miliője is, amint ezt az *Acélöntődében* című festmény is bizonyítja. Új szint hoznak az egyre tágabb körökre kiterjedő külföldi utazások is, a jugoszláviai, spanyolországi, portugáliai és görögországi túrák, amelyek új tájakkal és embervilágokkal ismertetik meg. Mivel ezek a képek helyi vázlatok nyomán zömmel itthon, a műteremben, emlékezetből készültek, nyomatékos

szerepet kap bennük a vízió, a belső képzeletvilág kifejezése, amelynek ereje a valóságban való elvegyülésben rejlik. A valóság, a képzelet és a festői intuíció szintézise minősíti a sorozat legjobb darabjait, köztük az itáliai ihletésű, nagy panorámát nyitó tengeri tájakat (*Taorminai öböl, Hajnal a messinai öbölnél, Taorminai alkony, Szicíliai táj* stb.), a dús vegetációjú spanyol és portugál részleteket (*Pinea-erdők, Virágzó banánfák, Tengerpart mikulásvirággal*), az izgalmasan ritmizált jugoszláviai és bolgár vedutákat (*Szozopoli utca, Szozopoli házak, Prilepi kövek, Kavatrice* stb.). Amilyen otthonosan mozog Mazsaroff a mediterrán miliőben, olyan nehézkesen bírja az északi atmoszférát; Miskolc szovjetunióbeli testvérvárosában, Vologdában járva, valósággal szorong a csípős tajgai szélben. Ha délszaki tájai költői szemlélődések a természetről, annak legáltalánosabb lényegéről, vologdai munkái szabályos útiképek, házak, épületegyüttesek hűséges leképezései.

20. Visegrád ősszel (1970)

Miután ez az évtized grafikai munkálkodásának is a fénykora, itt kell szólnunk páratlanul eredeti rajzművészetéről, amely nem afféle kiegészítése festői tevékenységének, hanem önálló funkcióval rendelkező, autonóm műfaj életművén belül. Mint grafikus, tematikailag meglehetősen szűk körben mozog, mert munkáinak többsége táj- és városkép, ami azonban technikai felkészültségét illeti, az úgyszólván valamennyi grafikai eljárásra kiterjed. Fiatalabb éveiben rézkarcokat is készített, később a linó- és a fametszés, illetve ennek színes változatai kötötték le érdeklődését, mígnem végül is az ecsetrajznál állapodott meg, amit bravúros eleganciával művel. Ábrázolásain (*Nagymarosi pincék, Tapolcai táj, Nagymarosi Dunakanyar, A Duna Dömösnél, Szőlős dombok, Szicíliai emlék, Tengerpart Catániánál, Széles folyó* stb.) általában kerüli a helyi jelleg, a „couleur locale” ábrázolását, amit ad, az inkább megfigyeléseinek, hangulatainak, elmélkedéseinek – természetesen az ihlető környezettől is befolyásolt – vizuális krónikája. Biztos szelektálókészsége következtében nincs szüksége a jellemző vonások izzadságos előszámlálására, a dolgok közepébe vágva, egyenesen a léghört ragadja meg, és pedig olyan tömör nagyvonalúsággal, mintha csak fényképezőgépet kattintana el. Kedveli a merész kivágásokat, a különleges nézőpontokat; hol izgalmas kiemelésekkel operál, máskor nagy rálátással egészen a horizontig tágítja a teret. Számunkra kissé érthetetlen, hogy ez a nagyszabású grafikai oeuvre mindmáig nem kapta meg a méltó elismerést, úgy lehet, mesterünk szerénysége, vidéki volta a fő akadálya a megfelelő értékelésnek.

A nyolcvanas évek terméséből, Mazsaroff Miklós művészi jelenéből a szenvedélyektől izzó, újszerű virágcsendéletek, illetve a nagyipari élmények invenciózus megjelenítései érdemelnek megkülönböztetett figyelmet. Mazsaroff csendéletei teljes szakítást jelentenek a szokványos csendéletsémákkal, a mesterségesen összerendezett asztali kellékekkel, a polgári izlésű csokorkombinációkkal. Ő nem a belső térben, hanem kinn, a szabadban, a növények természetes közegében festi virágcsendéleteit, újszerű nézőpontokból – például felülnézetből – közelítve meg kedvenc virágait. A szabadter atmoszférikus hatásai, a szirmok és levelek nyers elevensége, a képkivágás szokatlansága drámai izgalommal, a természetes és szabad élet iránti elementáris vágygal telítik ezeket az ábrázolásokat; rajtuk keresztül mintegy a művész legbensőbb világába látunk bele, amely világban kibékíthetetlen harcot vív egymással az ösztönös kitárulkozás, és a világot tudatosan alakítani szándékozó alkotó józan önfegyelme.

21. *Margaréták* (1982)

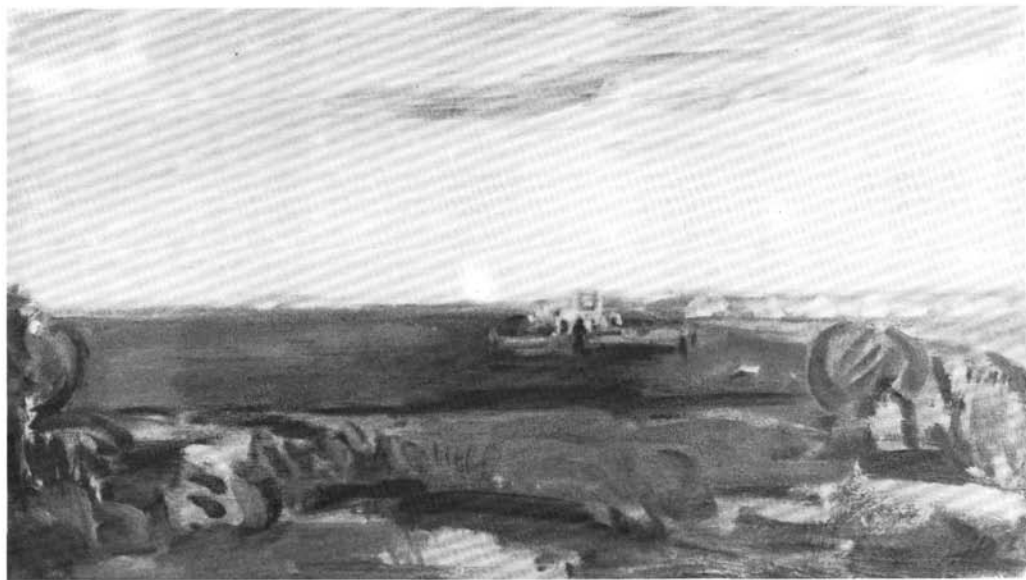

22. Úton a Bükkbe (1985)

Az üzemi képek – legtöbbjük a Lenin Kohászati Művek műhelyeiben készült – Mazsaroff Miklósnak a munka és a munkás iránti megbecsüléséről tanúskodnak, s a munkában testet öltő társadalmi viszonyok megragadásának igényét célozzák. Mesterünket leginkább a munkafolyamat jellege, annak intellektuális természete, az emberi energiáknak alkotássá érése foglalkoztatja, illetve mindezek visszahatása az ember életére és jellemére. Nem állítjuk, hogy ezek a célkitűzések valamennyi képen egyenértékűen realizálódnak, az azonban tény, hogy Mazsaroff képeinek ezen vonulatával nemcsak rehabilitál egy napjainkban sajnálatosan és érthetetlenül elhanyagolt témát, hanem fontos közművelődési missziót is teljesít: rombolja azt az ugyancsak magasra nőtt falat, melyet napjaink sok felelőtlen művészeti törekvése a művészet és az élet közé emelt.

Már ez a szándék is – úgy véljük – rangos helyet jelöl ki a hatvanéves mester számára kortárművészetünk mezőnyében.

Tasnádi Attila

23. Szentistváni határ (1982)

24. *Vihar jön* (1988)

Fontosabb irodalom

Újvári Béla: Csík István és Mazsaroff Miklós kiállítása. Kortárs, 1971. 8. szám, 1329–1330. p.

D. Fehér Zsuzsa: Mazsaroff Miklós művészete. Művészet, 1971. 8. szám, 33–34. p.

Papp Lajos: Katalógus-előszó a Miskolci Galériában 1978 novemberében megrendezett gyűjteményes kiállításához

Végvári Lajos: Katalógus-előszó a Szőnyi István Teremben 1975 novemberében megrendezett kiállítás-hoz

Dusza Éva: Katalógus-előszó a Győri Műcsarnokban 1977-ben rendezett kiállítás-hoz

Gyarmati Béla: Katalógus-előszó a Benczúr Gyula Teremben 1980 májusában megrendezett kiállítás-hoz

Benedek Miklós: Művészetszervezés és alkotómunka. Észak-Magyarország, 1978. szeptember 3–4. p.

Gyarmati Béla: A lakható világ festője. Kelet-Magyarország, 1980. május 25–6. p.

Benedek Miklós: Mazsaroff Miklós kiállítása. Észak-Magyarország, 1984. április 6–4. p.

Tasnádi Attila: Üzenet a műhelyekből. Népszava, 1984. április 15–6. p.

Tasnádi Attila: Együtt a Duna mentén – Csoportkiállítás a Bolgár Kultúrában. Népszava, 1985. február 13–6. p.

Tasnádi Attila: Katalógus-előszó a Mini Galériában 1986 áprilisában megrendezett kiállítás-hoz

25. Sárga tulipánok (1986)

Mazsaroff Miklós kiállításai

Egyéni

1959.

1960.

1961. Miskolc, Képcsarnok

1962. Szentistván, Művelődési Ház

1963. Sátoraljaújhely, Művelődési Ház

Múcsony, tsz kultúrterme

Edelény, tsz kultúrterme

Borsodszirák, tsz kultúrterme

Csoportos

V. Miskolci Országos Képzőművészeti Kiállítás,
Herman Ottó Múzeum

„A munka dicsérete” címmel képcsarnoki kiállítás a felszabadulásunk 15. évfordulójára

VII. Magyar Képzőművészeti Kiállítás, Budapest, Múcsarnok

VI. Miskolci Országos Képzőművészeti kiállítás,
Herman Ottó Múzeum

I. Miskolci Grafikai Biennálé

IX. Magyar Képzőművészeti Kiállítás, Budapest, Múcsarnok

VII. Miskolci Országos Képzőművészeti Kiállítás, Herman Ottó Múzeum

II. Miskolci Grafikai Biennálé

Egyéni

1964. Miskolc, Szőnyi Terem

1965.

1966.

1967. Borsodnádasi Lemezgyár

1968. Edelény tsz

Csoportos

VIII. Miskolci Országos Képzőművészeti Kiállítás, Miskolci Galéria

Erdőbényei Kisgaléria

III. Miskolci Grafikai Biennálé

X. Magyar Képzőművészeti Kiállítás, Budapest, Múcsarnok

I. Észak-magyarországi Területi Képzőművészeti Kiállítás (Salgótarján, Eger, Sátoraljaújhely, Nyíregyháza)

II. Országos Akvarell Biennálé, Eger

IX. Miskolci Országos Képzőművészeti Kiállítás (Salgótarján, Eger, Miskolc, Sátoraljaújhely)

IV. Miskolci Grafikai Biennálé

III. Észak-magyarországi Területi Kiállítás (Salgótarján, Eger, Miskolc)

X. Miskolci Országos Képzőművészeti kiállításai, Miskolci Galéria

1969. Miskolc, Szőnyi Terem

Miskolc, Libresso

1970.

1971. Budapest Fényes Adolf Terem

Edelény, tsz-klub

Borsodnádasi Lemezgyár

Múcsony tsz

1972. Borsodnádasi Lemezgyár

Borsodszirák, Művelődési Ház

1973. Miskolci Galéria

Borsodszirák, tsz kultúrterme

Borsodnádasi Lemezgyár kultúrterme

Rajzok, Miskolci Galéria

V. Miskolci Grafikai Biennálé

V. Észak-magyarországi Területi Képzőművészeti Kiállítás, Salgótarján

Miskolci Grafikusok Kiállításai, Katowice

Rajzok, Miskolci Galéria

Miskolci Téli Tárlat, Miskolci Galéria

VI. Észak-magyarországi Területi Képzőművészeti Kiállítás, Salgótarján

Rajzok, Miskolci Galéria

VI. Miskolci Grafikai Biennálé

I. Salgótarjáni Tavasz Tárlat, József Attila Művelődési Ház

Rajzok, Miskolci Galéria

Miskolci Téli Tárlat, Miskolci Galéria

II. Salgótarjáni Tavasz Tárlat, József Attila Művelődési Központ

Rajzok, Miskolci Galéria

VII. Miskolci Grafikai Biennálé

III. Salgótarjáni Tavasz Tárlat, József Attila Művelődési Központ

Egyéni

1974. Borsodnádasi Lemezgyár kultúrterme

Miskolc, Szőnyi Terem

Borsodszirák – Művelődési Ház

Edelény, tsz kultúrterme

1975. Derecske, Művelődési Ház

Miskolc, Szőnyi Terem

Edelény, tsz kultúrterme

Múcsony, tsz kultúrterme

Borsodszirák, tsz kultúrterme

1976. Edelényi tsz kultúrterme

Csoportos

II. Nemzetközi Festészeti Biennalé, Kassa, Kelet-szlovákiai Galéria

Rajzok, Miskolci Galéria

Miskolci Téli Tárlat, Miskolci Galéria

IV. Salgótarjáni Tavasz Tárlat, József Attila Művelődési Központ

Miskolci Képzőművészek, Dunaújváros Uitz Terem

Borsod megyei Képzőművészeti Kiállítás, Leninváros, Művelődési Központ

Rajzok, Miskolci Galéria

V. Salgótarjáni Tavasz Tárlat, József Attila Művelődési Központ

Észak-magyarországi Képzőművészek Kiállítása, Veszprémi Művelődési Központ

Borsodi Képzőművészek Festészeti Kiállítása, Herman Ottó Múzeum és vándorkiállítás a megyében

Rajzok, Miskolci Galéria

„Fényes Szelek nemzedéke” Bp. Nemzeti Galéria

II. Magyar Tájak Biennalé, Hatvani Galéria

Miskolci Téli Tárlat, Miskolci Galéria

VI. Salgótarjáni Tavasz Tárlat, József Attila Művelődési Központ

Egyéni

Csoportos

1977. Győr, Múcsarnok

Borsodszirák, tsz kultúrterme

Miskolci Kórház Galériája

Tokaj, Művelődési Központ

1978. Balassagyarmat, Horváth Endre Galéria

Borsodszirák, tsz kultúrterme

Miskolci Megyei Kórház Rendelőintézet
kultúrterme

Encs, Járási Hivatal kiállítóterme

Emőd, Művelődési Ház

Edelény, tsz kultúrterme

1979. Kassa, Kelet-szlovákiai Galéria

Miskolc, Vasas Művelődési Központ

Borsodszirák, tsz kultúrterme

Nemzetközi Plein air, Kassa, Kelet-szlovákiai
Galéria

Egyedi rajzkiállítás a nagy októberi szocialista
forradalom 60. évfordulója tiszteletére

Zilina,
Kanári szigetek
Banska Bystrica

Rajzok, Miskolci Galéria

IX. Miskolci Grafikai Biennalé

VII. Salgótarjáni Tavaszi Tárlat, József Attila Mű-
velődési Központ

Magyar Grafika, Berlin

Inter Sympozion, Salgótarján

Rajzok, Miskolci Galéria

Festészet, Budapest Múcsarnok

III. Magyar Tájak Biennalé, Hatvani Galéria

Miskolci Téli Tárlat, Miskolci Galéria

VIII. Salgótarjáni Tavaszi Tárlat, József Attila
Művelődési Központ

Miskolc Nehézipari Műszaki Egyetem Galériája

Rajzok a Magyar Tanácsköztársaság 60. évfor-
dulója tiszteletére, Miskolci Galéria

Miskolci Grafikusok, Vologda

1979.

Magyar Grafika, Posdam

Egyedi rajzkiállítás a nagy októberi szocialista forradalom 60. évfordulója tiszteletére, Miskolc, Eger, Salgótarján

Rajzok, Miskolci Galéria

X. Miskolci Grafikai Biennalé

IX. Salgótarjáni Tavasz Tárlat, József Attila Művelődési Központ

1980. Sajóbábony, Vállalati Kultúrterem

Miskolci képzőművészek kiállítása, Pécsi Galéria

Nyíregyháza, Benczúr Terem

Borsodi Képzőművészek kiállítása „Rajzok-szobrok” címmel, Miskolci Galéria

Borsodszirák, Művelődési Ház

Magyar tájak Biennalé, Hatvani Galéria

Miskolci Téli Tárlat, Miskolci Galéria

X. Salgótarjáni Tavasz Tárlat, József Attila Művelődési Központ

1981. Borsodnádásd, Pártszékház

Miskolci Képzőművészek Kiállítása, Szombat-hely, Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ

Miskolc, Mini Galéria

Fehérgyarmat, Művelődési Központ

Vásárosnamény, Művelődési Központ

XI. Salgótarjáni Tavasz Tárlat, Nógrádi Sándor Múzeum

Ózd, Művelődési Központ

Szentistván, Pártház

1982. Szentistván, Pártszékház
Kazincbarcika, Városi Kiállítóterem
1983. Sajóbábony, Déryné Művelődési Központ
Leninváros, Derkovits Galéria
Borsodnádassd, Petőfi Művelődési Ház
Borsodszirák, Művelődési Ház
Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőrfőkapitányság
1984. Miskolc, Semmelweis Kórház Nővérőthon
Miskolc, Vasas Művelődési Központ
Szerencs, Rákóczi vár Árkád terme

XII. Salgótarjáni Tavaszai tárlat, Nógrádi Sándor Múzeum

Miskolci művészek kiállítása, Miskolc, Szőnyi Terem

„Művészek a vérellátásért” Borsodi művészek tárlata

Miskolci képzőművészek tárlata, Budapest, Fészek klub

„Barátainknál” címmel kiállítás, Miskolc–Vologda

VI. Magyar tájak Biennalé, Hatvani Galéria

Miskolci Téli tárlat, Miskolci Galéria

XIV. Salgótarjáni Tavaszai tárlat, Nógrádi Sándor Múzeum

Egyéni

Csoportos

1985.

Válogatás a Hatvani Galéria VI. Országos Táj Biennalé anyagából, Budapest, Hollósy Galéria

Külföldön élő, illetve elszármazott bolgár képző- és iparművészek első bemutatkozása Szófiában

„Együtt a Duna mentén” címmel kiállítás, Budapest, Bolgár Kulturális Központ

1986. Miskolc, Vasas Művelődési Központ

Rajzok, grafikák, akvarellek, Miskolci Galéria

Debrecen, Művelődési Központ

Munka és Művészet, Miskolci Galéria

Miskolc, Mini Galéria

VII. Tájkép Biennalé, Hatvani Galéria

Miskolci Téli Tárlat, Miskolci Galéria

Miskolc, Vasas Művelődési Központ

Debrecen, Művelődési Központ

Miskolc, Mini Galéria

1987. Középiskolás fiúkollégium, Miskolc

Miskolc, Pártszékház

SZOT-ösztöndíjasok kiállítása, Miskolc, Vasas Művelődési Központ

XVII. Salgótarjáni Tavaszi Tárlat, Nógrádi Sándor Múzeum

Középiskolás fiúkollégium, Miskolc

1988. Alsózsolca, 3. Sz. Kisegítőiskola

Miskolc, Fortuna Galéria

Miskolc, OTP

Miskolci Téli Tárlat, Miskolci Galéria

Magyar Képzőművészek és Iparművészek Tárlata, Budapest, Műcsarnok

Tavaszi Tárlat Borsod-Abaúj-Zemplén megyei képző- és iparművészek bemutatkozása, Miskolc, SZMT

1989. Sátoraljaújhely, Művelődési Központ

Borsodnádásd, kultúrterem

Miskolci Galéria

„Barátainknál”, Miskolc–Vologda

26. Széles folyó (1979)

27. Talajmunka ősszel (1971)

Mazsaroff Miklós kitüntetései

- 1972 Szocialista kultúráért
- 1978 Szocialista kultúráért
- 1980 Pro Arte Salgótarján
- 1981 Munkácsy-díj
- 1985 Izsó Miklós-díj
- 1987–88 SZOT művészeti ösztöndíj
- 1988 Magyar Népköztársaság Csillagrendje
- 1989 Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Szakszervezetek Tanácsa
művészeti díja

Kiállítási díjai

- 1970 Miskolci Téli Tárlat
- 1976 Miskolci Téli Tárlat
- 1978 Miskolci Téli Tárlat
- 1984 Miskolci Téli Tárlat
- 1988 Miskolci Téli Tárlat
- 1974 Hazánk felszabadulása 30. évfordulójára hirdetett *Észak-Magyarországi* pályázaton bemutatott munkáiért Nógrád
megye tanács díja
- 1984 Felszabadulási pályázaton emődi tsz díja

*A Miskolci Galériában 1989 novemberében megrendezésre kerülő
Mazsaroff Miklós-kiállítás műtárgyjegyzéke:*

1. Bogár Imre bácsi, 1961.
olaj, 50x45 cm
Mgt.
2. Virágzó kaktusz, 1961.
olaj, 60x70 cm
Herman Ottó Múzeum tulajdona
Lsz.: 63.3.
3. Téli táj, 1969.
olaj, 50x60 cm
Herman Ottó Múzeum tulajdona
Lsz.: 77.76.
4. Tél a Bükkben, 1969.
olajtempera, 63x50 cm
Herman Ottó Múzeum tulajdona
Lsz.: 72.66.
5. Répahordás, 1971.
olajtempera, 90x110 cm
Mgt.
6. Talajmunka ősszel, 1971.
olajtempera, 90x110 cm
Mgt.
7. Taorminai alkony, 1971.
olajtempera, 90x110 cm
Mgt.
8. Visegrád ősszel, 1971.
olajtempera, 70x110 cm
Mgt.
9. Kóróvágók, 1971.
olajtempera, 60x70 cm
Borsodsziraki tsz tulajdona
10. Pipacsos táj, 1971.
olajtempera, 80x60 cm
Borsodsziraki tsz tulajdona
11. Borjúnevelő, 1971.
olajtempera, 60x80 cm
Mgt.
12. Erdőben, 1971.
olajtempera, 100x80 cm
Megyei Tanács tulajdona
13. Visegrádi hegyek télen, 1972.
olajtempera, 56,5x122,5 cm
Mgt.
14. Calpe, 1972.
olajtempera, 90x110 cm
Mgt.
15. Fűzek a jeges árban, 1973.
olajtempera, 60x106 cm
Herman Ottó Múzeum tulajdona
Lsz.: 74.559.
16. Virágzó mákföld, 1973.
olajtempera, 50x60 cm
B.-A.-Z. Megyei Módszertani K. tulajdona
17. Banánvirág, 1973.
olajtempera, 51x31 cm
Mgt.
18. Régi gyár, 1973.
olajtempera, 75x120 cm
LKM tulajdona

19. Kazalrakók, 1973.
olajtempera, 90x110 cm
Mgt.
20. Dombos mező, 1975.
olajtempera, 35x60 cm
Mgt.
21. Bükki lankák, 1975.
olajtempera, 60x80 cm
Herman Ottó Múzeum tulajdona
Lsz.: 77.211.
22. Városunk változása, 1976.
olajtempera, 70x123 cm
Miskolc, Városi Tanács tulajdona
23. Napraforgók, 1977.
olajtempera, 90x110 cm
Mgt.
24. Szántó föld télen, 1977.
olajtempera, 80x100 cm
Herman Ottó Múzeum tulajdona
Lsz.: 77.83.
25. Kaukázus kapuja, 1977.
olajtempera, 100x124 cm
B.-A.-Z. megyei kórház tulajdona
26. Mátra, 1977.
olajtempera, 80x100 cm
Városi Tanács tulajdona,
Miskolci Nemzeti Színház
27. Nógrádi táj, 1977.
olajtempera, 90x110 cm
Városi Tanács tulajdona, Miskolc
28. Salgótarjáni Vasötvözet Gyár, 1977.
olajtempera, 80x83 cm
Nehézipari Műszaki Egyetem
tulajdona, Miskolc
29. Tűzmadár, 1978.
olajtempera, 110x90 cm
Mgt.
30. Mediterrán táj, 1978.
olajtempera, 80x110 cm
Városi Tanács tulajdona, Miskolc
31. Észak-spanyol táj, 1979.
olajtempera, 80x83 cm
Mgt.
32. Rézvirágok, 1981.
olajtempera, 60x50 cm
Mgt.
33. Télén a hodályban, 1982.
olajtempera, 80x110 cm
Mgt.
34. Szentistváni határ, 1982.
olajtempera, 50x90 cm
Mgt.
35. Görög tengerpart, 1982.
olajtempera, 60x80 cm
Herman Ottó Múzeum tulajdona
Lsz.: 83.281.
36. Heves megyei dombok, 1982.
olajtempera, 60x80 cm
Mgt.
37. Borsodi táj, 1983.
olajtempera, 60x80 cm
Mgt.
38. Margarétabokor, 1983.
olajtempera, 62x50 cm
Mgt.
39. Vörös sziklák, 1984.
olajtempera, 60x80 cm
Városi Tanács tulajdona,
Sátoraljaújhely

40. Tüzes buga, 1984.
olajtempera, 100x80 cm
LKM tulajdona, Miskolc
41. Egzotikus virág, 1984.
olajtempera, 60x60 cm
Városi Tanács tulajdona, Miskolc
42. Duna Nagymarosnál, 1984.
olajtempera, 50x70 cm
Mgt.
43. Acélöntés, 1984.
olajtempera, 100x80 cm
LKM tulajdona, Miskolc
43. Atlanti-Óceán banánfával, 1985.
olajtempera, 90x110 cm
Mgt.
45. Úton a Bükkben, 1985.
olajtempera, 100x80 cm
Mgt.
46. Harangvirág, 1985.
olajtempera, 70x60 cm
Mgt.
47. LKM, 1985.
olajtempera, 90x110 cm
Mgt.
48. Tehenek, 1986.
olajtempera, 80x100 cm
Mgt.
49. Atlanti-Óceán a Grand-Kanárinál, 1986.
olajtempera, 100x126 cm
LKM tulajdona, Miskolc
50. Virágzó kaktusz, 1986.
olajtempera, 100x80 cm
LKM tulajdona, Miskolc
51. Sárga tulipánok, 1986.
olajtempera, 60x60 cm
Mgt.
52. Salviák, 1986.
olajtempera, 54x44 cm
Mgt.
53. Bérházunk folyosója, 1986.
olajtempera, 50x70 cm
Mgt.
54. Pünkösdi rózsák, 1986.
olajtempera, 60x50 cm
Mgt.
55. Pireneusok, 1987.
olajtempera, 60x80 cm
Mgt.
56. Napospart, 1987.
olajtempera, 40x60 cm
Központi Fiúkollégium tulajdona,
Miskolc
57. LKM Kombinált Acélmű, 1987.
olajtempera, 80x100 cm
LKM tulajdona, Miskolc
58. Tengerpart pineákkal, 1988.
olajtempera, 70x60 cm
Borsodnádasi Lemezgyár tulajdona
59. Rózsák a kertben, 1988.
olajtempera, 60x40 cm
Mgt.
60. Vihar jön, 1988.
olajtempera, 90x110 cm
Mgt.
61. Csendélet, 1988.
olajtempera, 80x110 cm
Mgt.

62. Szeles idő, 1988.
olajtempera, 60x80 cm
Mgt.

63. Niagara, 1988.
olajtempera, 90x110 cm
Mgt.

64. Csapolás a nagykohóból, 1989.
olajtempera, 80x110 cm
Mgt.

65. Kombinált Acélműben, 1989.
olajtempera, 80x110 cm
Mgt.

Pasztellek

1. Szicíliai táj, 1968.
60x80 cm
Városi Tanács tulajdona, Miskolc,
MSZMP Városi Bizottsága

2. Hajnal a Messinai öbölnél, 1969.
50x63,5 cm
Herman Ottó Múzeum tulajdona,
Lsz.: 71.11.

3. Panzió Amalfinál, 1969.
50x56 cm
Mgt.

4. Az alkony, 1976.
44x54 cm
Megyei Tanács tulajdona, Miskolc

5. Hajnal, 1977.
44x54 cm
Mgt.

6. Esős idő, 1977.
50x66 cm
Megyei Tanács tulajdona, Miskolc

7. Hajnali hegyoldal, 1977.
44x54 cm
B.-A.-Z. megyei Módszertani Központ tulajdona, Miskolc

8. Vihar előtt, 1977.
50x66 cm
Városi Tanács tulajdona, Miskolc

9. Salgótarjáni hegyek, 1977.
50x60 cm
Mgt.

10. Dombos táj, 1977.
50x63 cm
Mgt.

11. Vologdai táj, 1982.
50x66 cm
Mgt.

12. Tajga, 1982.
50x56 cm
Mgt.

13. Régi házak Kirillovban, 1982.
50x65 cm
Herman Ottó Múzeum tulajdona,
Lsz.: 83.108.

14. Szőlős hegyoldal, 1984.
54x44 cm

15. Szozopoli ház, 1985.
50x56 cm
Mgt.

16. Szozopoli utca, 1985.
50x56 cm
Mgt.

Tusrajzok

1. Szicíliai emlék, 1970.
40x55,5 cm
Mgt.
2. Kavácite, 1972.
39x56 cm
Mgt.
3. Duna Dömösnél, 1972.
39x56 cm
Mgt.
4. Taorminai öböl, 1973.
47,5x66 cm
Mgt.
5. Olasz táj, 1975.
42,5x56,5 cm
Mgt.
6. Mediterrán táj, 1975.
51x69 cm
Mgt.
7. Tengerparti öböl madárral
52,5x42,5 cm
Mgt.
8. Tengerpart Catániánál, 1975.
36x53 cm
Mgt.
9. Szőlősdombok, 1977.
34x46 cm
Mgt.
10. Fűves dombok, 1977.
44x54 cm
Mgt.
11. Cserhátszentiván, 1977.
40x56,5 cm
Mgt.
12. Syravai fények, 1977.
31x35,5 cm
Mgt.
13. Salgótarjáni dombok II., 1977.
42x58 cm
Mgt.
14. Széles folyó, 1979.
36,5x52 cm
Mgt.
15. Pinea-erdő, 1979.
36x51,5 cm
Mgt.
16. Mediterrán táj II., 1979.
44,5x36 cm
Mgt.

29. Szicília (1982)

17. Castello Mare, 1982.
41x37,5 cm
Mgt.

18. tsz tanya, 1982.
35,5x46,5 cm
Mgt.

19. Panzió Amalfinál, 1982.
47x39 cm
Mgt.

Sokszorosított grafikák

1. Hernád-part, 1961.
színes linóleummetszet, 19,5x21 cm
Mgt.

2. Kurityáni külszíni fejtés, 1961.
linóleummetszet, 30x35 cm
Mgt.

30. Nógrádi táj (1977)

3. Tapolcai táj, 1963.
linóleummetszet, 26x30,5 cm
Mgt.

4. Nagymarosi pincék, 1969.
lino, 40x50,5 cm
Mgt.

5. Nagymarosi Dunakanyar, 1969.
lino, 28,5x58 cm
Mgt.

6. Nagyanyám, 1971.
lino, 23x17 cm
Mgt.

7. Kecsekapás, 1971.
lino, 49x35,5 cm
Herman Ottó Múzeum tulajdona,
Lsz.: 77.225.

8. Aranyparti fák, 1971.
fametszet, 52x35 cm
Mgt.

9. Olasz táj, 1973.
lino, 12x16 cm
Mgt.

10. Nógrádi táj, 1977.
lino, 25x34,5 cm
Herman Ottó Múzeum tulajdona,
Lsz.: 78.185.

11. Hegyoldal, 1979.
lino, 15x20 cm
Mgt.

12. Prilepi emlék, 1979.
18x14,5 cm
Mgt.

31. Téli táj (1977)

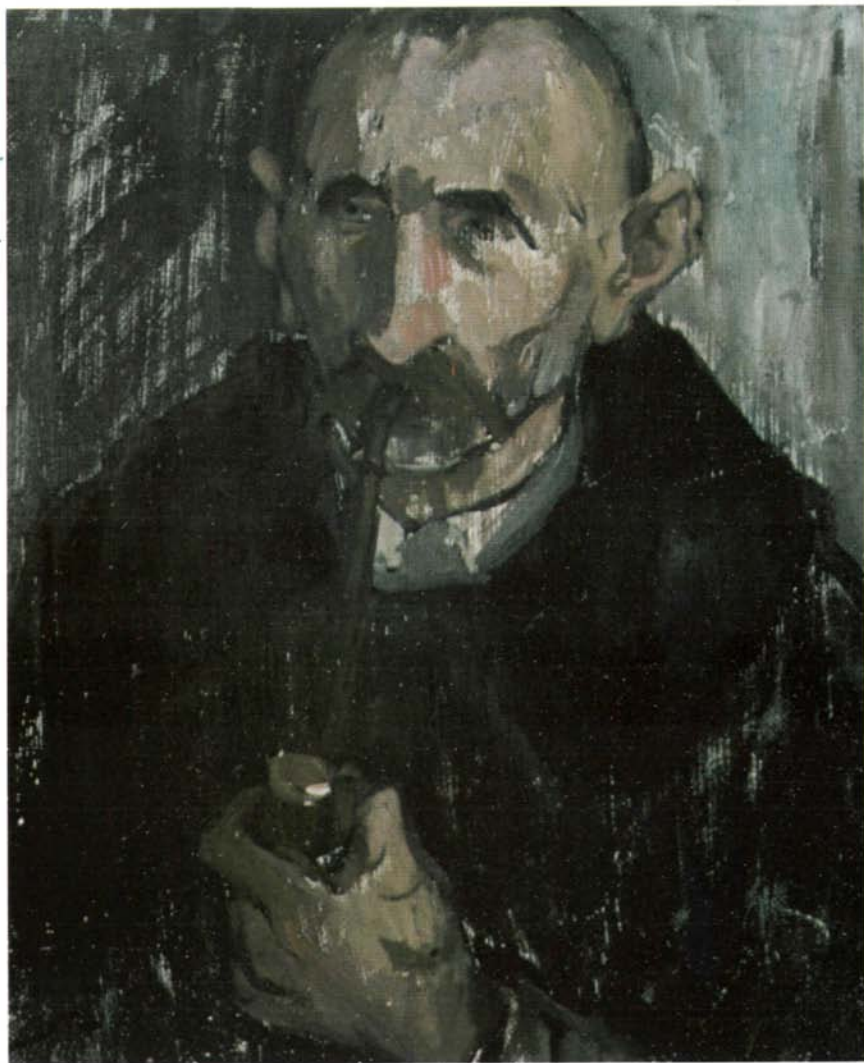
32. *Mátra*

33. *Kórónágók* (1973)

34. *Havas táj*

I. Bogár Imre bácsi (1961)

II. Rózsák a kertben (1988)

III. Pipacsos táj (1972)

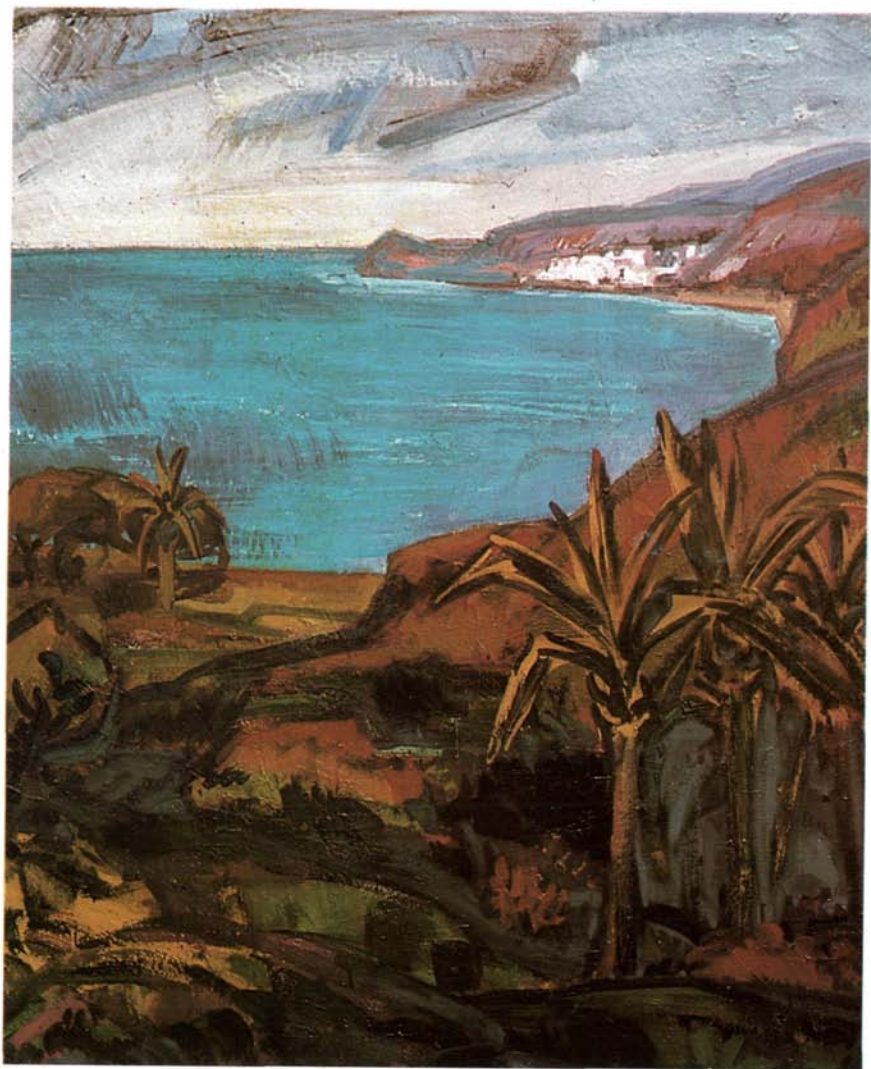
IV. Vörössziklás táj (1984)

V. Kaukázus kapuja (1977)

VI. Tengerpart pineákkal (1988)

VII. Spanyol tengerpart (1972)

VIII. Dombos mező (1975)

35. Szántóföld télen (1972)

Közölt képek adatai:

1. Nagymarosi Dunakanyar (1969)	linómetszet	28x58 cm	Mgt
2. Nagymarosi pincék (1969)	linómetszet	40x50 cm	Mgt
3. Borsodnádasdi gyárudvar (1976)	olajtempera	95x90 cm	Lemezgyár Borsodnádasd
4. Télen a hodályban (1982)	olajtempera	50x90 cm	Mgt
5. Répahordás (1971)	olajtempera	90x100 cm	Mgt
6. Virágzó kaktusz	olajtempera	60x70 cm	HOM Ltsz.: 62.3
7. Kurityáni külszíni fejtés (1961)	linómetszet	30x35 cm	Mgt
8. Tapolcai táj (1966)	linómetszet	25x31 cm	Mgt
9. Dunakanyar Visegrádnál	olajtempera	60x106 cm	Mgt
10. Nagyanyám (1971)	linómetszet	23x17 cm	Mgt
11. Szőlődombok (1977)	tus, ecsetrajz	34x46 cm	Mgt
12. Duna Dömösnél (1972)	tus, ecsetrajz	39x56 cm	Mgt
13. Pinea erdő (1979)	tus, ecsetrajz	39x56 cm	Mgt
14. Tengerpart Catániánál (1975)	tus, ecsetrajz	36x53 cm	Mgt
15. Aranyparti fák (1971)	fametszet	52x35 cm	Mgt
16. Kecskesapás (1971)	linómetszet	49x35 cm	Mgt
17. Dombok	olajtempera	80x100 cm	Mgt
18. Mediterrán táj (1977)	olajtempera	80x100 cm	B.-A.-Z. Megyei Tanács
19. Füzek a jeges árban (1973)	olajtempera	60x106 cm	HOM Ltsz.: 74.559
20. Visegrád ősszel (1970)	olajtempera	80x100 cm	Szoc. otthon
21. Margaréták (1982)	olajtempera	52x35 cm	Mgt
22. Úton a Bükkbe (1985)	olajtempera	100x80 cm	Mgt
23. Szentistváni határ (1982)	olajtempera	50x90 cm	Mgt
24. Vihar jön (1988)	olajtempera	60x80 cm	Mgt
25. Sárga tulipánok (1986)	olajtempera	60x60 cm	Mgt

26. Széles folyó (1979)	tus, ecset	36,5x52 cm	Mgt
27. Talajmunka ősszel (1971)	olajtempera	90x110 cm	Alkotmány Tsz Edelény
28. Niagara (1988)	olajtempera	90x110 cm	Mgt
29. Szicília (1982)	tus, ecset	52x36,5 cm	Mgt
30. Nógrádi táj (1977)	linómetszet	25x34 cm	Mgt
31. Téli táj	olajtempera	50x60 cm	HOM Ltsz.: 77.78
32. Mátra	olajtempera	50x70 cm	Miskolci Nemzeti Színház
33. Kóróvágók (1973)	olajtempera	50x70 cm	Bartók B. Tsz. Borsodszirák
34. Havas táj	olajtempera	60x60 cm	HOM Ltsz.: 75.371
35. Szántófield télen (1972)	olajtempera	80x100 cm	HOM Ltsz.: 77.83

Színes képek adatai

I. Bogár Imre bácsi (1961)	olaj	50x45 cm	Mgt
II. Rózsák a kertben (1988)	olajtempera	60x40 cm	Mgt
III. Pipacsos táj (1972)	olajtempera	70x55 cm	Mgt
IV. Vörössziklás táj (1984)	olajtempera	60x80 cm	Városi T. Sátorajauj hely
V. Kaukázus kapuja (1977)	olajtempera	100x124 cm	B.-A.-Z. Megyei Kórház tulajdona
VI. Tengerpart pineákkal (1988)	olajtempera	70x60 cm	Borsodnádasi Lemezgyár
VII. Spanyol tengerpart (1972)	olajtempera	60x70 cm	Mgt
VIII. Dombos mező (1975)	olajtempera	35x60 cm	Mgt

Miklós Mazsaroff was born on the 24th of December, 1929 in the village Alsózsolca, near Miskolc. His father was of Bulgarian origin, but he settled down in Hungary, and worked as a gardener at the Vay estate. In the large family the children learnt the love and treatment of land early. The child who excelled in drawing first became a gardener then a miner. But owing to the democratic equality of chances the talent scouts of the people's colleges recognized his abilities.

In 1947 he became the member of the people's college under the direction of Gyula Pap, who was the one-time student then teacher of the Bauhaus. This school-type was a students' welfare organization and a community performing special educational tasks at the same time. These boarding schools which were set up for art students were characterized by homely atmosphere, both democratic and high-level education. In a peculiar way they did not give only vocational training, but also erudition to the students. His teachers were among the eminent masters belonging to the earlier ignored left-wing of Hungarian art. They did not only deliver lectures, but also they tried to make their students get acquainted with the ethical and professional requirements of art profession during the long talks with them.

The students worked mainly in nature modelling plants and flowers. Gyula Pap required careful and precise work, determined the tasks and insisted on fulfilling them. This creative and educative atmosphere determined the forming of the students. It had a specially great influence on the formation of the attitude of the most sensitive ones among them on Mazsaroff.

He entered the Hungarian School of Arts in 1948. He was the pupil of Bertalan Pór, Róbert Berény later Endre Domanovszky there. During the complicated social agitation Mazsaroff's art was influenced by the lack of policy in Berény's intimate lyricism going back to the traditions of the post-Nagybánya-school. On the other hand his pictorial composition bears the marks of the structural view of Gyula Pap.

As a young artist the problems of making a living, the tense social atmosphere, the longing for the visit of his paternal homeland diverted his attention from painting for a time. After a while he returned to Hungary with his Bulgarian wife and began to paint again. He settled down in Miskolc in 1958 and since then he has been living and working here. The change going on in Hungarian art at the turn of the 1950s influenced him as well. Quantitative growth the experience of the Mediterranean scenery owing to this change. The contrasts and the tension make his temperament free, his works get a special character in their content as well.

In the 1970s his art achieved its present state, he got his most valuable prize concerning his profession (Munkácsy-prize) in 1981.

In our decade when the exhibition showing his oeuvre is organized he is concerned with the representation of original flower-pieces glowing in passion and of sceneries seeming to be exotic in the Carpathian basin.

Миклош Мажарофф родился 24 декабря 1929 года недалеко от города Мишкольца, в деревне Алшожолца. Отец его из Болгарии переселился уже давно. Он служил как садовник у баронов Вай. В многочисленной семье барона дети рано полюбили землю и научились с ней обращаться. Ребёнка, выделявшегося способностью к рисованию обнаружили исследователи, занимавшиеся в то время поисками талантливых детей. (Надо знать, что эти исследователи талантов были преподавателями в народных коллегиях.)

В 1947 году Миклош Мажарофф поступил в народную коллегию, руководителем которой был Дюла Пап, который раньше был воспитанником школы Баухауса. Тип этой школы одновременно был учреждением для помощи студентам и общественной организацией, обеспечивавшая своеобразные воспитательные вопросы. Школы – интернаты, основанные для студентов Академии художеств, были характерны интимной атмосферой, демократическим и в то же время высококачественным обучением. Для них характерны были, что они давали общее и специальное образование студентам. Преподаватели этого учреждения раньше придерживались левого направления в венгерском искусстве. Они были представителями из выдающихся мастеров, которые читали не только корректуры и лекции, но и старались познакомить своих учеников с этическими и профессиональными требованиями профессии художника в форме непринуждённой беседы.

Воспитанники работали главным образом на природе, они рисовали растения и цветы. Дюла Пап требовал тщательной, точной работы и твёрдо устанавливал, контролировал задачи. Эта творческо-воспитательная атмосфера стала характерной в формировании воспитанников, особенно самых способных студентов, оказывала большое влияние и на формирование воззрения Мажароффа.

Он поступил в Венгерскую высшую школу изобразительных искусств в 1948 году. Здесь он был учеником Берталана Пора, Роберта Берень, а потом Эндрэ Домановского. В обстановке сложных общественных движений на искусство Мажароффа повлиял политический иммунитет задушевного лиризма мастера Берень, вернувшегося обратно к традиции венгерской группы плен-аир. (Из этой группы в 1896 году в Надьбана образовалась колония художников.) В его картинной формулировке оставил свой след творчество Дюла Пап, характеризовавшееся принципом композиции.

На некоторое время художник отдалился от живописи, потому что в накалённой общественной обстановке у него были материальные трудности и появилось чувство ностальгии по родине. Новый подъём в его живописи начался тогда, когда он с болгарской женой вернулся в Венгрию. В 1958 году поселился в городе Мишкольце, и с того времени тут живёт и работает. Происходившая смена на рубеже 50-ых и 60-ых годов в венгерском искусстве повлияла и на его творчество. Качественное развитие характеризуется новым качеством, – открытие средиземноморской природы доминирует в период этого творчества. Контрасты и напряжения внезапно освободили его темперамент и стали характерными в содержании его творчества.

В семидесятые года его деятельность достигает той точки выражения искусства, которая живёт в его творчестве по сегодняшний день. В 1981 году он получил самую высокую награду – премию Мункачи.

В настоящее десятилетие, когда организуется выставка творчества Мажароффа, его интересует изображение страстно пылающих цветов натюрмортов нового типа и прелести красок карпатской природы.

A SZOROZATBAN EDDIG MEGJELENT MŰVEK

- 1 DOBOSY LÁSZLÓ: Várak, várhelyek és őrhelyek Ózd környékén (1975) (elfogyott)
 - 2 BENKŐ SÁMUEL: Miskolc történeti-orvosi helyrajza – 1782. Sajtó alá rendezte Szabadfalvi József, fordította M. Kiss Júlia (1976)
 - 3 BAKÓ FERENC: Bükki barlanglakások (1977)
 - 4 KATONA IMRE: Miskolci kőedénygyárak (1977)
 - 5 VASS TIBOR: Jelbeszéd az ózdi finomhengerműben (1977)
 - 6 PETERCSÁK TIVADAR: Hegyköz (1978)
 - 7 VERES LÁSZLÓ: A Bükk hegység üveghutái (1978)
 - 8 LAJOS ÁRPÁD: Nemesek és partiak Szuhafón (1979)
 - 9 SZABADFALVI JÓZSEF: Festett asztalosmunkák Megyaszóról (1980)
 - 10 SZILÁGYI MIKLÓS: A Hernád halászata (1980)
 - 11 FELD ISTVÁN–JUAN CABELLA: A füzéri vár (1980) (elfogyott)
 - 12 VIGA GYULA: Népi kecsketartás Magyarországon (1981)
 - 13 VÉGVÁRI LAJOS: Imreh Zsigmond (1981)
 - 14 SZUHAI PÉTER: A Szendrő környéki falvak paraszti gazdálkodása a kapitalizmus időszakában (1982)
 - 15 PALÁDI-KOVÁCS ATTILA: A barkóság és népe (1983)
 - 16 DÉNES GYÖRGY: A Bódvaszilasi-medence 700 éves története (1984)
 - 17 PETERCSÁK TIVADAR: Népi szarvasmarhatartás a Zempléni Hegyközben (1983)
 - 18 DOBRIK ISTVÁN: Mokry Mészáros Dezső (1881–1970) (1984)
 - 19 DOBOSY LÁSZLÓ: Gömörszőlős, egy gömöri falu néprajzi monográfiája (1984)
 - 20 NAGY KÁROLY: Somsálybánya története (1985)
 - 21 DOBROSSY ISTVÁN: A miskolci vendégfogadók és a vendéglátás története 1745–1945 (1985)
 - 22 KAMODY MIKLÓS: Észak-Magyarország hírközlésének története (1985)
 - 23 VIGA GYULA: Tevékenységi formák és a javak cseréje a Bükk-vidék népi kultúrájában (1986)
 - 24 KATONA IMRE: Az első magyar porcelángyár (Telkibánya) (1986)
 - 25 SZABADFALVI JÓZSEF: Írások Herman Ottóról és a Herman Ottó Múzeumról (1987)
 - 26 GODA GERTRÜD: Ficzer László (1910–1967) (1987)
 - 27 TELEPY KATALIN: Tenkács Tibor (1988)
 - 28 VERES LÁSZLÓ: Magyar népi üvegek (1988)
 - 29 FÜGEDI MÁRTA: A bölcsőtől a lakodalomig – A gyermek a matyó családban (1988)
 - 30 WOLF MÁRIA: Elpusztult középkori települések Abaúj vármegyében (1988)
 - 31 E. KRASINKA–R. KANTOR: Derenk és Istvánmajor (1988)
 - 32 VÉGVÁRI LAJOS: Seres János (1989)
 - 33 TASNÁDI ATTILA: Mazsaroff Miklós (1989)
- A kiadványok utánvétellel megrendelhetők a Herman Ottó Múzeum gazdasági osztályán. Ügyintéző: Veres Ferencné, Cím: 3501 Miskolc, Pf. 4

ISSN 0324 4563
ISBN 963 7221 212

Felelős kiadó: dr. Szabadfalvi József
Készült a Borsodi Nyomdában
Felelős vezető: Horváth Ferenc
Példányszám 1200. Terjedelem 6,5 ív. Méret A/5.

